

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 138. Джерси Ситі, Н. Дж., четвер, 14 червня, 1934.

VOL. XLII. No. 138. Jersey City, N. J., Thursday, June 14, 1934.

THREE CENTS.

АМЕРИКА РАДИТЬ АНГЛІЇ ПЛАТИТИ ДОВГІ ТОВАРАМИ

ВАШИНГТОН. — У відповідь на англійську ноту про воєнні договори з 4 червня секретар стейту Гол вислав англійському амбасадорові ноту, в якій каже, що на випадок, як Англія не може платити воєнних долів Америкі готівкою, вона може заплатити товарами.

Нота не каже, якими товарами має Англія платити, політиками це питання для вирішення міждержавної конференції.

ЩЕ ОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В БІЛІМ ДОМІ ПРО СТАЛІВЕ ПИТАННЯ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт відбув з демократичними провідниками палат конгресу довшу конференцію про подолання військових страйків.

Конференція розглядала наперед нові плани подолання сталевих страйків, а потім взялася до розгляду проекту робітничого закону, який мав би бути внесений на місце теперішнього проекту сенатора Вагнера. З Білого Дому дали до розуміння, що президент готовий виступити з новою публічною заявою в цих справах.

УРЯД НЕ ХОЧЕ ПОМАГАТИ ПРИВАТНИМ БУДІВЛЯНИМ ПЛАНМ.

ВАШИНГТОН. — Адміністратор Публичних Робіт відмовив позички двома приватним будівляним проектам у Нью-Йорку.

Один план потребував на розбудову в довший части Іст Сайд 45 мільйонів доларів, другий на розбудову Кінгстону 47 мільйонів доларів. Оба плани мають на цілі вибудувати модерні мешкальні будинки, які можна би наймати за низьке копірце.

Уряд дає до розуміння, що він не буде фінансувати приватних планів того роду.

ВІДКРИВАЮТЬ ЗЛОЖИТКИ ПРИ НАДІЛЕННІ ДОПОМОГИ.

НЬЮ-Йорк. — Слідчий комітет Бюро Домашньої Допомоги виявив великі збитки при роздаванні грошей з місських фондів. Між іншим знайдено 2,292 особи, котрі побирають допомогу з кількох джерел.

Міський комішенер книговодства каже, що два свідки знайшли перед ним, що вони платили хабарі членам екзаменаційної ради, котра іспитувала пам'яток.

ЗЕМЛЕТРУС В АРГЕНТИНІ.

БУЕНОС-АЙРЕС. — Уряд дістав звідомлення з різних місцевостей по всій Аргентині про сильні пошви землі. Показується, що землетрус обняв поверхню землі до 47,000 квадратних миль. Потерпіли багато міст. Одно місто не має ні одного цілого будинку. Число жертв у людях ще не відоме.

Землетрусові товаришували страшні бурі. В горах Андад лютували такі сильні бурі, що їм рівних не пам'ятають найстарші люди.

ДИТИНА ПОМЕРЛА НА ПРОСТЕЦІ.

ГРИНЧ (Коннектикут). — Дво-літній Флаореас Джинніс, дістала простець шоків („лакдзю“) наслідком затроєння крові, котрого вона набралася, притиснувши собі при забаві палець руки в дверях автомобіля. По двох тижнях лічення в шпиталі дитина померла.

ЗАСУДЖЕНІ ЗА НАМАГАННЯ ВИКРАДЕННЯ ОСОБИ.

ШКАГО. — Стейтсві суд засудив 33-літнього Джеймса Лейси та 31-літнього Бенджаміна Вудфрема на 5 літ тюрем за те, що вони намагалися викрасти накладики В. Адлера.

З ними має ставати на суд геріт шайки, але цей, довідавшись, що його співлики призналися до них, повівся в тюрем.

ЩЕ БОРЯТЬСЯ ПРОТИ БУТЛЕРГЕРСТВА.

ВАШИНГТОН. — Секретар скарбу домагався від конгресу ухвалення закону, котрий дає би урядові право контролювати виробу фальшок для алкогольних напівків. Уряд думає цю контролею поборювати бутлєгерство.

ПОРІВНЯННЯ ДОРОЖНЄЧІ ПОЖИВИ В МІСТАХ.

ВАШИНГТОН. — Дані, зібрані урядом Фармерської Адміністрації, показують, що пожива найдорожча в місті Нью-Йорку, а найдешевша в містах Лос-Анджелес і Денвер.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ УКУШЕННЯ ПАВУКА.

ВИНОНА (Місисіпі). — Минувлої п'ятиці вжувив чорний павук 3-літню дитину Тосседа Дженнінга з Вейдена. Дитину відставлено до шпиталю, де вона померла у вітворюк.

ВБИЛИ ЛЮДИНУ ЯК ЗАГРАБИЛИ 5 ДОЛАРІВ.

БРУКЛІН. — На місцевому купця галіантерів, Виліама Бернштейна, напали з революцерами два бандіти. Бернштейн став з ними до куляної білки. Вони його простріляли й, ограбивши, втекли. Виставлений до шпиталю, він скоро помер. Злодії забрали йому з каси 5 доларів.

ГОТОВІ ПОТРАТИТИ ВИГРАНІ АВТОМОБІЛІ.

На недавній виставі автомобілів у Вініпегу роздали п'ять автомобілів тим особам, яких підписи подобалися суддям, що про це рішили. Негативно після роздачі автомобілів якимсь Браун з Вініпегу через адвоката Г. Кокка вніс до суду скаргу, у якій домагався всіх автомобілів для себе тому, що бутьби вони походили з вигравки (лотерії). (В Канаді є принцип, який лотерія заборонена і суд на доносження має виграти на лотерії рік або гроші віддати від того, що виграв, і дати їх на власність ому, хто зробив доносження до суду).

ЖАХЛИВИЙ УЧИНКО БОЖЕВІЛЬНОГО.

В Коломбі трапився на очах багатьох людей жахливий випадок. Мабути у присутності божівляла напад 33-літній Іван Спілдинський на свою дружку, 22-літню Марію Торосіну, з великим різницями ножем і проколов їй груди. Торосіна агнула на місце. По докопанні цього жахливого вчинку Спілдинський відбрав собі життя таким чином, що розрізав собі живот. Спілдинський помер кілька хвилин після цього наслідком упаву крові.

ПІДПАЛЮЮТЬ МОЛОЧАРНИ.

У Крайні, дона-Мадрид, згорів Марун Вьарун, де містилася молочарська станція районної молочарні в Рокіно-ві. Від згорів до напалу і лави вдалось виратувати молочарські машини. Свідство устійшло, що пожежа поствалась з підпалу, наслідком чого а-рештувано Мик. Романова і Мик. Боднарчука, обох з Крайні. Це вже друга пожежа молочарської станції наслідком підпалу в тій околиці. Тоді згоріла молочарська станція в Петринці.

ГРАБІЖНИКОВЕ ВБИВСТВО КОМАНДИНТА ПОСТЕРУК.

В аїсі козо Сухолола, повіт Пружан, бивив хтось М. Караса, команданта постеруку з Котри. У свідстві устійшено, що Караса поїхав до почтового уряду у Сухололі, де взяв платню для себе і трох інших поліціантів в сумі 695 ал. У хвилині, коли переїздив ровером через ліс, хтось стріляв до нього ізза корнів і важко його ранив. Караса витягнув револьвер і хотів боротися, але тоді грабників стріляв до нього вдруге вже зовсім близько і бив його. По виблизі, грабників забрав Караса і всіх, ровер та всі документи і гроші у невідомому напрямку. Поліція шукає обвиника.

АРешТУВАЛИ ФАЛЬШВИНИКІВ ШКІЛЬНИХ СВИДОЦІВ.

У Львові арештували поліцію 20-літнього Болеслава Драбінера з Городка Ягальонського під замітом підроблення шкільних свідоць. Болеслав арештовано теж його співлики Ст. Квешенського, в якого знайдено підчас ревізії 25 білетків на свідоцьця в 12 різних закладах. Болеслав і Ст. Квешенський були заарештовані за підпису на фальшівці, а другі з'їздили в Городку Ягальонському. Фальшівників відставлено до суду на арешт.

НЕВІДПОВІДНІЙ ПОСТУПОК МАТЕРІ.

Читаємо в англійській вініпегській пресі, що поліційний судья Р. М. Нобл засудив Марію Мартинку з Іст Кіддона на рік в'язниці з замищенням кари за це, що вона вдерилася в лісє приміщення Селісбурі школи. А. І. Емдерсона, а вчительку, панну Ассетайн, рвала за волосся за це, що їй 12-літнього сина Петра покарали в школі.

ЗАПОВІД ДЕНЬ СВОЄЇ СМЕРТІ.

В Сарасі помер один з найстаріших знавців корури в Босції, Сакір Туаза. Він багато літ перед смертю асав зробити собі набробу плати і вирішити на ній дату смерті, яку сам собі заповів. І справді Сакір Туаза помер природною смертю в заповідженому дні.

НОВИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Польська поліція зайнята розслідуванням великої ітернаціональної банди фальшівників грошей, розгадуєкущою по всьому світу. Гілка кількомісячних розшуків викрила кінці на передмісті Варшави робітнику фальшівників грошей і поарештувала багато з них. Вони фабрикували паперові англійські фунти й польські банкноти. Цих фальшівників грошей вдалось їм уже видати й лустати-і-рух у вартості поверх одного мільона фунтів стерлінгів. У Варшаві заарештовано досі 18 осіб, вмішаних у цю справу. В їх мешканнях знайшла поліція багато кореспонденції, з якої виходить, що банда фальшівників грошей в усіх столицях Європи своїх довірених, які поширювали ці фальшиві гроші, виробили. Найбільше лікування припадає на Лондон. Повідомлено радіотелеграфічно англійську поліцію. Скуатена Рад (голова поліція в Лондоні) арештувала 20 людей, у яких знайдено даші листування, що викрили цілу організацію фальшівників. У справу вмішані й ловажні лондонські купці. Багато відозрілих поштовиків. Англійська поліція стереже всю дучу з закордонним судолодом, родую й повітрям. Показалося, що фальшівники астигли порозсилати вже обвиники до вмішаних у справу осіб до Франції, Італії, Німеччини, Австрії й Бухаресту. Румунська поліція поробила всі заходи, щоб пошкрявати й румунських товаришів цієї міжнародної банди небезпечних фальшівників.

КРИВАВИ СПІР ЗА МЕЖУ.

Довгий уже час спорилися між собою за межу родина Романових і Закуць з Городенки. Сварки дуже часто кінчалися навіть білками. Кінчили цілу справу розганням суду і видав присуд, щоб обі сторони поставили граничний мур. Однак цим присудом чулася покритвенна родина Романових; коли музари музавали мур, прібіг Яким Романко й почав розкидувати негу. В ті ж хвилини найближчий Роман Закуць і почав з ним сваритися. Тоді Романків кинувся на нього і пробив його ножем у груди. Закуць у безнадійному стані відвіз до лікарні.

БАГАТА ЖЕБРАЧКА.

В Шебершині, пов. Замостя, арештовано бездомну 55-літню Осипу Маньковську, при якій знайшли суму 71,266 ал. Ті гроші вона збирала жебрачною і носила при собі у спеціально виготовленій мішечку. Мандрувала по цілій Польщі і задержалася довший час у Шебершині. Справу переказано судови, який засудив її на 6 місяців в'язниці і 500 ал. грошей за жебрацтво, хоч мада маеток і не потребувала бути тигаром населення.

ПОЛІЦІЯ ЗАСТРІЛИВ УРЯДОВЦЯ.

Два брати Чеслав і Броніслав Шуманські в Познані вдерлися з мичегого мечу, прічому Броніслав, трохи підпитий, почав голосно співати. Тоді вступили їм дозроу поліцїя Павляк і коли на його заклики до спокійного п'яний не хотів усьпокоїтися, вдарив його гумовою палкою. В обороні брата став Чеслав і вдарив палкою а лице. У відповідь на те Павляк стріляв йому з револьвера в груди і положило його до трупу на місці. Хотів був асекураційним урядовцем.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО НОВУ „ПАЦИФІКАЦІЮ“ В ГАЛИЧИНІ

ЛОНДОН. — Укбюро подає: Англійські часописи („Дейлі Гералд“ з 28 травня, „Нотингем Гералд“ з 29 травня й інші) подають подробиці про нову „пацифікацію“ українських сіл, котру веде від якогось часу на українських землях під Польщею польська поліція та „стшельці“. „Дейлі Гералд“ подає телеграму з таким наголовком: „Військовий терор на Україні. Польські війська „пацифікують села“.

„До Лондону наспіли дуже поважні відомості про новий вибух терору на польських Україні“ — подається в телеграмі. „Доносить, що в селі Купновичах Старих жестоко вбили жінок і дітей, поруйнували хати, в селі Ліснівцях (чи не Пяновичах?—Прим.) напали на мешканців. Подібні події траплялися спокійніше ще в чотирох селах тої околиці“. Далі в телеграмі пояснюється справу культу могол полягалих стрільців, подається подробиці події, говориться про смерть двох українських селян, Івана Запавського, вбитого дня 30 квітня, й Андрія Хому, вбитого кілька днів пізніше. В телеграмі згадується з натиском про побиття 12-літньої дівчинки і дво-місячної дитини на руках матері в одному із „спацифікованих“ сіл.

СОВІТИ ЗАКУПУЮТЬ ЗБИЖЕ ЗА КОРДОНОМ.

ЛОНДОН. — Укбюро подає за лондонським „Таймсом“, що Совіти заклали з австралійськими й аргентинськими доставцями збіжжя контракт про негайну доставу більшої кількості пшениці, яка буде відставлена до Владивостока. А у Великій Британії закупили Совіти 70 тисяч барилек оселедців.

ГІТЛЕР ДО ІТАЛІЇ, А ГЕБЕЛЬС ДО ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН. — Німецький канцлер Гітлер виїхав до Італії, щоб її приєднати для справ Німеччини. Німецька преса твердить, що будуть це наразі „європейської революції“, яку уявляють собою Мусоліні й Гітлер, котра є протиставленням „європейської реакції“, що її уявляє собою Франція.

До тих двох диктаторів хоче Німеччина приєднати третього, що володіє Польщею. І тому вибирається до Польщі з викладами міністер пропаганди д-р Павло Гебельс, котрий має притягнути польську публіку й уряд на сторону Німеччини. Виходить, що три диктатори, Мусоліні, Гітлер і Пилсудський, повинні подати собі руку. Тесаме повинні зробити уряди трох країв з диктаторами, себто Німеччини, Італії й Польщі.

В ПОЛЬЩІ ГАДКИ ПОДІЛЕНІ.

ВАРШАВА. — Голоси польської преси поділені, коли йде про інтерпретацію поїздки Гебельса до Польщі. Викладом Гебельса дуже заікавлені. Тисячі осіб зголошляся за білетами вступу, хоч усього роздають 800 білетів. Підносять голоси, що Польща пускається на дуже небезпечний дипломатичний крок. Кажуть, що вона тепер сама не знає, що робить, що готова скінчити свою загрозливу політику на тім, що кінцеві кінець зістане цілковито відокремлена, бо Німеччина відтягає її від Франції, Росії й малої антанті.

НІМЦІ ДОБАЧУЮТЬ ВСЮДИ ЗАГАЛЬНЕ ЗБРОЄННЯ.

БЕРЛІН. — Кажуть, що найважливішою справою, яку будуть обговорювати Гітлер з Мусолінім, буде справа зброєння Німеччини. Мабути у звязку з тим уся німецька преса вдерла в один тон: розширюється про загальне світове зброєння. Газети підкреслюють, що те зброєння наступає в часі, коли Німеччина веде завзяту мирну боротьбу, але з безборттвом. П'януть далі таке: Англія буде 50 ескадронів повітряної флотії, а кожний ескадрон матиме 12 літаків; Франція накопичує до війська резерви, як у пропавших серпневих днях з 1914 року; Японія буде найсильнішою в світі літати; недалеко Владивостока стоїть армія з 300,000 жовнірів і 4,000 літаків; Італія буде новою воєнною кораблі й т. д. А Німеччина тільки тому всьому пригладяється!

ДЕ ЗАНОСИТЬСЯ НА ДУЖЕ СЕРІОЗНИЙ КОНФЛІКТ?

ШАНГАЙ (Китай). — Справа зі зникненням японського віцеконсула Куромото викликує велике напруження в місті, а головню серед 300,000 японців, котрі мешкають у Шангаї. Японський генеральний консул повідомив китайський уряд в Нанкін, що на його думку, віцеконсула вбито. В другій ноті, яка була негайно вислана, заступник Японії підкреслює, що японський уряд не є задоволений з поведіння китайського уряду, бо він не поробив потрібних кроків, щоб знайти винуватиків і їх покарати.

Ота дипломатична винама є отлучена вже тепер з концентрацією японських військ. А це не заповідає нічого доброго.

2.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожною відшкодування грошей платити по 10 центів.
3 Канади нашіх пошти гроші ішли на т. н. Foreign Money Order.
Тел. "Свобода": ВЕрген 4-0237. — Тел. У. М. Соколя: ВЕрген 4-0106.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В. В. В. В.

(Всі переде, всі пра).

Отсю статтю надіслав до "Свободи" проф. Іван Боберський, котрий, як тепер на ім'я ірміграції в місцевості Тркіч, у Югославі. В цій статті не тільки є слова заклику про розколювання Шановного допускання в Сокольський руху. Тому пригадаю, що цілий ряд і європейська ім'я ірміграції, гадуючи про 40-літній ювілей "Сокола-Батька", схилили свої голови перед величезною працею і лоскотом, як вояки проф. Боберський в закріплення Сокольських ідей на нашій рідній землі. — Редакція).

1.
Пригадує собі мого знайомого, коли відобразили його до війська. Держався горбатого, ступав нескладно, а коли говорив до мене, то не знав, куди дивитися очима, що зроби́ти з ними. Виглядало, що він цілий непотрібний. За два роки стрічу його на Великий день, коли приїхав з війська на відпустку додому. Не той Іван Сидорик!

2.
Ставить ноги безпечно, не боїться вже, чи земля під ним не заломиться, раменами рухає вільно, відчуває, що вони йому потрібні, і він не може без них обійтися, а що більше, груди держить вперед і дивиться мені просто в очі, немаче хотів сказати, що ці Карпати належать до нього, а я не маю права тамтуди показуватися.

3.
"Каже вам іде при війську?" — питаю.
"З початку було страшно. Мучився я дуже. Вчили мене стояти, ходити, держати шиню просто, присідати, підскакувати. Нервз я впер раз і потовари, але тепер перекошту навчавши, широкий рів. А "гер" піднесу вгору, просто з рамені. Вчили переїздити через паркан. Я думаю, що згину на паркані. Тепер не боюся, хоч би був який високий. Одного разу робили ми "штурм", то лише нас п'ятьох переїздили перші з компанії, і через паркан з криком в руках і з "торістро" на плечах."

4.
Я зрозумів, чому недолугий Іван Сидорик чолом і поставою доказував тепер своє безсумнівне право до горів і до гір, що простягалися перед нами. Навчися стояти, ходити, держатися просто, дивитися прямо вперед, раменами рухає вільно, відчуває, що вони йому потрібні, і він не може без них обійтися, а що більше, груди держить вперед і дивиться мені просто в очі, немаче хотів сказати, що ці Карпати належать до нього, а я не маю права тамтуди показуватися.

5.
Досі в страйках підприємці часто застрашували страйкарів страйколоми і генгстерами. Нині, через кепські економічні умовини, робітники вже страждали багато з давнього страху, що страйколоми їм заберуть роботу. Рівночасно робітники навчилися, як боротися зі страйколомами та з приватними сторожами і поліцією, які їх охороняють. На залякування страйкарів страйкарі висувають масове пікетування. Якщо бувають бійки, то поліція вже не має до діла з одиницями, а з масами, і то не з масами, що хочуть тільки сидіти з заложеними руками, але з масами, які хочуть робити, з масами бовиими.

6.
Давніші робітники поступали помірковано, щоб не зразити собі публічної опіні, але ці опіні собі майже ніколи не здержували. Нині робітники закінчили залякування до публічної опіні, і яраз нині мають найбільше її прихильності. Це видно з того, що в страйках мішаються багато неприхильних до них людей, що страйк піддержують для симпатії незалежні люди, що навіть газети перестали політику цюкування на робітників.

7.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

8.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

9.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

10.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

11.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

12.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

13.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

14.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

15.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

16.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

17.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

18.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

19.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

20.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

21.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

22.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

23.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

24.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

25.
"Світає товариство! Наші пости говорять до нас і визнають нас до праці. В наших улах дзвенить постійно зазивають, ставатиме, кайдани порвуть!"
Однак кайдани залізниці і не можна їх порвати. Нічого з цього не буде, будемо сидіти на кайданах і не станемо навіть. Нам потрібно залізної сили і такую залізну силу мусимо розвинути собі, а тоді переможемо кайдани. Бракує нам товариства, що розвиває силу колективного Украния зокрема і учить Українців разом, щоб була велика небережності сила. Це товариство може називатися "Світає", або "Січ", або "Сокол", або "Бесіда".

26.
Бесіда говорив ще далі, але ці слова були душено не його промови. Хтось там, пригадаю собі вже, говорив, що треба взяти назву "Січ". На це піднісся Володимир Охримович, правник, що пізніше став адвокатом, і відстав до російської неволі (по-як сную це, бо Охримович є дуже багатий), і просить слово. Низького росту, з розхрипаним волоссям, темним лицем, хитався з лівого боку на правий, усміхався глумливо і сказав: "Нам треба йти за поступом і діти півдани до порядку і праці! Ми не можемо лишатися все "Січню" XVII-го століття. Це має бути нас без заховата, але не зати. Мимохіть перебіємо похоби старих часів. Возьмим нову, поступову назву і даймо нову, поступову і кращу". Інші були також за назву "Сокол", що була лунувати з Чехами Кулаковський, бо в бороні назви страйкарів і Соколів, однак наше що не могли вибрати цю назву. Більше лунувати назву "Сокол", а дія 11-го вересня 1894 в холодний липень відбулися перші загальні страйкарів "Соколів" у Львові, в домі "Бесіда", тоді при виході Бірменський ч. 2, які вибрали першу старшину, а головою їжирі Василя Натірного.

27.
Перша домівка товариства містилася в 7-й каміонці при Півалюці ч. 7, яку описав купило товариство "Дністер", розвинуло її і збудувало нову, прекрасну каміонку в українським стилю на поміщенні своїх бор. Ця каміонка має два входи: один від Півалюці ч. 7, другий від вул. Руської ч. 20. Під цим другим числом знаходиться теперішня домівка товариства. Це простора

FAMINE IN UKRAINE

MEMORANDUM
OF THE UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS
OF THE UNITED STATES.

(5)
At first I could not believe what he told me. Then I spoke to a number of other people. They all said the same thing. These children were not sent to homes. Bread was too scarce. They were put into railway wagons and unloaded out in the open country — too far out for it to be possible to walk back to town. And once, at least, three wagons filled with youngsters were shunted into a siding and forgotten for three days. When, at the end of that time, someone found them, not one of the children remained alive.

I don't pretend, of course, that this was a typical case. But what chance have children dumped out in the open country? There may be a village within walking distance, but when they reach it conditions there are probably as bad as in the places to which their parents refused to take them back, because they knew they couldn't get food for them.

What Tourists Don't See.
Here is what a British agricultural expert reported to his principals in London after travelling hundreds of miles through the farmlands of the North Caucasus:

"In whole districts the extinction of the population through famine is in full swing. In some villages I visited the population is now almost extinct. In others about half the population has died off. In the villages I visited the number of deaths varied between twenty and thirty a day. There are still villages in which death from famine is not so frequent. But famine in some degree reigns everywhere in the regions I have visited."

The man who wrote that had no thought of his report, or any part of it, ever being published. He was writing simply and solely for the information of his principals. He had no political axe to grind.

Neither, for that matter, have I. I have been just as much impressed as any of the tourists, who are so carefully and efficiently conducted, with Communist guides and interpreters always at their elbow, through Russia's show places, with the great new factories, the giant "palaces of culture," the palatial workers' clubs and hospitals. And I pay willing tribute to what the Soviet have achieved in the way of "liquidating" illiteracy.

But I have seen the darker side of the Russian experiment—the side which the conducted tourist is never allowed to glimpse. I have talked, without an interpreter, to people whom the tourist would never even meet, who were concentrated to towns and villages of which he has never heard. And I know that factories and machinery, clubs, and schoolbooks, and cinemas are no substitutes for bread, and consider it more important that I should tell the truth as I have seen it than that I should leave the door open for my

return to Russia at some future date.

Driven to Cannibalism.
What this British expert found in the Caucasus I saw wherever I went in the Ukraine, and my observations were confirmed by a thousand conversations. Here, typical of many others, is a story told me by a foreign representative who has spent five years in Russia:

"A group of Young Communists went out to visit a village where a population of a thousand had been reduced to a mere hundred. In one house they found five people lying in one room—two of them dead, three still alive, but very weak. They asked the neighbours why the corpses hadn't been buried."

"Why bother?" was the reply. "The other three—and a few others—will go shortly, and one big grave is easier to dig."

"One member of the group was so shocked by this and by the other things he had seen and heard that he shot himself when he got back to the town."

There is another development more horrible than any which I have yet described—so horrible that I dare only touch upon it. I first heard of it while talking to a person whom I knew to be absolutely reliable.

"A relative of mine," he said, "was arrested for a minor offense, and met in prison a woman who had been convicted of killing and eating her little boy. 'We couldn't both live,' she said, 'and he was the weaker one. So weak that, whatever happened, he couldn't possibly have lived two days longer. So I thought it was better for one of us to keep going.'"

A day or two later I saw in a Russian newspaper an account of a man's trial. He was accused of killing a number of people and selling their flesh in the market. Then I made inquiries and found that in the Ukraine just now cannibalism has become a commonplace.

"There were so many cases in the famine of 1921 that the courts were still trying them in 1925 and 1926," I was told. "And, of course, it is happening again now. It is bound to."

Doctors Daren't Tell.
In all Russia, how many victims—how many millions of victims—has the famine already claimed? I can't pretend to say. There are no statistics. Officially, no one dies of hunger in the land of the Soviets. The doctors are Government employees, and they dare not report any death as caused by starvation. "Weak heart" or "exposure" is the favorite formula.

All the people in a position to judge with whom I have talked, however, including engineers and experts whose works takes them all over the country, are unanimous in saying that famine conditions have been more widespread during the last twelve months than they were in the hunger years of 1921. Then, too, there was organized foreign famine relief, which saved unnumbered lives. This time there has been no such help.

It is also significant that, even among Russians who are not starving, food is the one all-absorbing topic of conversation, and that the only argument about the famine is whether the death-roll amounts to fifteen millions or only ten!

That, admittedly, does not mean that even the lower figure is a safe one to accept. But there seems only too much reason to believe that the number of those who have died of starvation is well in excess of the five millions who perished in the famine of twenty-one.

Of course, the conducted tourists won't believe it. They saw for themselves that they were meant to see. I was shown a letter written by a woman in Yalta to a friend in Kiev. "Last Tuesday we hardly knew Yalta," it ran. "As you know, we had a terrible number of starving people. I have thirty of them daily at my door, and try to give a morsel to all them so that none will drop down and die before my eyes. But last Tuesday all these were missing—and our traffic policemen blossomed out in new white uniforms. We couldn't make out why—until, about eleven o'clock, we saw that some hundreds of strangers from abroad were paying us a visit."

Where the "Sack" Means Starvation.
In the towns the workers—that is, those who have jobs—are getting enough, just enough, to keep them alive. In the last five years after making full allowance for the much-advertised right of the Soviet employee to buy at privilege prices, real wages have been reduced by seventy-five per cent, and many workers can only afford to eat once a day.

That is while the job lasts. But dismissal may follow a very minor offense, such as being five minutes late for work in the morning. And once a man is discharged, not only does his income stop, but his food card is withdrawn, which means that he can only starve. And after that? Sooner or later famine will claim another victim."

In the March 3rd issue of the "Answers," Mr. Williams concludes his observations, as follows:

"Why Russia is Hungry!
"Why is it that Russia, formerly one of the granaries of the world, is now in the grip of famine?"

As I passed through the country, making the appalling discoveries which I described in my first article, I asked myself this question and discussed it with many of the people whom I met.

One thing struck me forcibly. In the old days, Russian fatalism would almost certainly have ascribed this catastrophe to the will of God, or no one seemed to think of giving that answer to-day.

Not because the Communists have succeeded in their avowed aim of getting rid of religion—there was ample evidence that they haven't—but because it is obvious to everyone that the scarcity was due not so much to any failure in the crop as to the way in which it had been dealt with.

Last autumn's wheat crop was, indeed, described to me as the biggest for fifty years, yet I found that this fact did not decrease in the slightest Russia's fears of another winter of starvation.

(To be continued)

